

PAVEL HUMPOLÍČEK – ALENA UHROVÁ – RENÁTA BENDO VÁ

AKADEMICKÉ CENTRUM PORADENSTVÍ A SUPERVIZE: * SDĚLENÍ SHRNUJÍCÍ DVA ROKY ČINNOSTI

Souhrn: Článek navazuje na předchozí články publikované ve Sborníku prací filozofické fakulty brněnské univerzity v letech 2006 a 2007. Prezentuje výsledky projektu, který po dva roky čerpal prostředky z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky s cílem zkvalitnit vzdělávání studentů psychologie a sociální pedagogiky. Za dobu finanční dotace z ESF Akademické centrum poradenství a supervize podpořilo svou činností celkem 1265 studentů psychologie a sociální pedagogiky, navázalo spolupráci se 185 externími lektory a inovovalo svými aktivitami 8 kurzů v rámci studijních programů obou zapojených oborů.

Klíčová slova: psychologie, sociální pedagogika, poradenství, supervize

1. Úvod

Akademické centrum poradenství a supervize (ACPS) bylo založeno v říjnu roku 2005 díky dotaci z Evropského sociálního fondu (ESF) a státního rozpočtu České republiky (MŠMT), a konkrétně pak díky finančním prostředkům alokovaným pro projekt s názvem 'Zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy studentů psychologie a sociální pedagogiky' (Registrační číslo: CZ.04.1.03/3.2.15.1./0149).

Výše zmíněný projekt byl realizován v rámci spolupráce pracovníků Psychologického ústavu a Ústavu pedagogických věd při Filozofické fakultě Masarykovy univerzity.

Koncepce projektu reagovala na nedostatečně akcentovanou dimenzi v terciárním vzdělávání, kterou je sepětí mezi vzdělavateli a zaměstnavateli, sepětí teorie s potřebami praxe. Realizace projektu byla zaměřena na zvyšování kvality a obohacování pregraduální přípravy studentů, snaží se nabídnout studentům takové aktivity, které jim pomohou adekvátně naplňovat aktuální potřeby trhu práce.

Prostředkem pro dosažení cíle projektu se stalo založení akademického centra, které po celou dobu realizace sloužilo (a následně bude nadále sloužit) studen-

* *Tento projekt je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Registrační číslo projektu: CZ.04.1.03/3.2.15.1./0149.*

tům těchto oborů jako výcvikové a výukové pracoviště. V rámci Akademického centra poradenství a supervize vznikla dvě dílčí pracoviště: Klinicko-poradenské centrum a Sociálně pedagogické centrum:

Akademické centrum zajišťovalo svými aktivitami nácvik praktických dovedností v přímé práci sklienty pod supervizí, koordinaci a odborné vedení praxí a stáží, vzdělávání v oblasti poradenské a sociálně pedagogické práce se sociálně znevýhodněnými jedinci nebo skupinami. Studenti psychologie měli (a mají i nadále) v rámci ACPS možnost realizovat praktickou, aplikovanou část výuky psychologie, zejména pak v oblasti psychoterapie, psychodiagnostiky, dále pak poradenské a klinické psychologie pod supervizí odborníků z praxe.

2. Stanovené cíle

Hlavním cílem projektu (a tedy Akademického centra poradenství a supervize) bylo podpořit vzdělávání studentů dvou oborů Filozofické fakulty Masarykovy univerzity: Psychologie a Sociální pedagogika a poradenství. Cílovou skupinou projektu však nebyli pouze studenti zmíněných dvou oborů, ale také studenti Fakulty sociálních studií či Lékařské fakulty Masarykovy univerzity se zájmem o psychoterapii a poradenství.

Na jaře roku 2006 byly na základě dosavadního průběhu realizace projektu stanoveny následující dílčí cíle, které dále rozvíjejí hlavní ideu projektu: Především podpora vzdělávání studentů nejen v již realizovaných aktivitách ale i rozšíření nabídky poskytovaných kurzů; Dále pak pokračování v budování sítě spolupracujících odborníků z praxe a akademických pracovníků stejně jako sítě spolupracujících organizací; S tím souvisí nejen budování podmínek pro lepší vzdělávání, ale i pro mezioborový přístup k řešení problémů a k péči o klienty (zejména ve vztahu ke Klinicko-poradenskému centru ACPS).

V následujícím textu budou prezentovány výsledky dvouleté činnosti Centra tak, aby mohla být ilustrována realizace stanovených cílů.

3. Výsledky realizace projektu

Realizace projektu ‚Zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy studentů psychologie a sociální pedagogiky‘ byla zahájena v říjnu roku 2005. ACPS začalo v plném rozsahu fungovat od února roku 2006. Dotace z Evropského sociálního fondu byla ukončena v říjnu roku 2007. K tomuto datu bylo dosaženo následujících výsledků:

Díky podpoře projektu bylo inovováno 8 stávajících kurzů studijního programu oborů Psychologie a Sociální pedagogika a poradenství (viz Tab. 1a). Dále vzniklo 26 zcela nových kurzů, které byly realizovány zcela nad rámec studijního programu. Přehledy všech kurzů ACPS prezentuje tabulka 1b.

V rámci aktivit centra bylo podpořeno celkem 1265 studentů a 185 lektorů. V rámci aktivit KPC se 29 studentů zapojilo do přímé odborné práce s klientem (viz Tab. 2).

Služby veřejnosti poskytovalo (a poskytuje) Klinicko-poradenské centrum ACPS prostřednictvím: Seberozvojových skupin

Relaxačního kurzu

Poradenských a psychotherapeutických sezení.

Díky těmto aktivitám byly poskytnuty psychologické služby celkem 198 klientům, přičemž 65 z nich byli klienti pravidelní (viz Tab. 3). Na převážné většině výše uvedených aktivit KPC ACPS ve směru k veřejnosti se aktivně podíleli zájemci z řad studentů (Cílové skupiny projektu – viz výše).

Tab. 1a: Přehled inovovaných kurzů ve studijním programu organizovaných ACPS do října roku 2007

Klinicko-poradenské centrum ACPS	Sociálně-pedagogické centrum ACPS
<ul style="list-style-type: none"> • Praktikum psychoterapie • Supervizní seminář • Psychoterapie dětí • Metody duševní hygieny • Sociálně-psychologický výcvik ve skupině 	<ul style="list-style-type: none"> • Praxe (v poradenských zařízeních, v zařízeních sociální práce, v neziskových organizacích, v pedagogických a speciálně-pedagogických zařízeních) • Individuální praxe • Instruktorský kurz

Tab. 1b: Semináře pořádané ACPS do října roku 2007 nad rámec studijního programu

Klinicko-poradenské centrum ACPS	Sociálně-pedagogické centrum ACPS
Víkendový zážitkový kurz sanoterapie	Dobrovolnictví
Individuální supervize	Etické kodexy
Účast na individuální supervizi	Institucionální péče o seniory
Úvod do relaxačních skupin	Asistent pedagoga
Vedení seberozvojových skupin	Ratolest – další vzdělávání zaměstnanců a dobrovolníků
Kazuistický seminář	Granty jako jedna z možností financování NNO
Seminář zaměřený na analýzu sezení s klientem	Hodnocení studentských projektů
Videotrénink interakcí	Internetové poradenství
Terapeutická skupina mládeže s kombinovanými vadami	Vzdělávání lidí 50+
Seminář Rodinná terapie při školní fobii	Profesní diagnostika COMDI
Muzikoterapie	Motivační rozhovory
Psychologická první pomoc	
Tělo jako zdroj sebepoznání	
Taneční terapie	

Tab. 2: Podpoření studenti, lektori a realizované kurzy

	Celkem realizováno do října 2007	Plánováno v projektu
Celkový počet studentů	1011/1265	320
Počet podpořených lektorů	185	40
Počet zapojených studentů do práce s klienty v KPC	27	X
Počet inovovaných kurzů v rámci studijního programu	6	4
Počet seminářů nad rámec studijního programu	22	X
Počet kurzů pro veřejnost	3	X

Tab. 3: Počet klientů (veřejnost) ACPS ke konci října roku 2007

	Senioři	Dospělí	Práce s rodinou	Adoles- centi	Děti	Individuální supervize	Pro veřejnost	Celkem
Počet klientů	6	60	15	15	30	3	69	198
„Klientela“ *	2	35	8	10	7	3	x	65

Pozn.: *pravidelní klienti – 3 a více návštěv v ACPS

4. Trvalá udržitelnost projektu

V rámci finanční podpory z fondů evropské unie je vždy brán zřetel na prvek trvalé udržitelnosti hodnot či aktivit projektem podpořených.

V souvislosti s Akademickým centrem poradenství a supervize je otázka trvalé udržitelnosti rovněž aktuální a žádoucí. S postupujícími měsíci činnosti Centra postupoval a prohluboval se i zájem ze strany studentů Masarykovy univerzity. Rostl i zájem odborné a laické veřejnosti. ACPS si tak postupem času získávalo renomé a dokazovalo opodstatněnost svého vzniku a činnosti. Díky tomuto, a vlivem vzájemné dohody obou zúčastněných ústavů a podpoře děkanátu Filozofické fakulty MU i rektorátu Masarykovy univerzity, je činnost ACPS pro nejbližší období plně zachována. Od konce října roku 2007, kdy byla ukončena přímá finanční podpora z ESF/MŠMT, je snahou pracovníků ACPS podporovat stále více samostatnou činnost studentů – například formou práce pod supervizí, využíváním multimediálního vybavení Centra či poskytováním prostor ACPS k samostatným činnostem studentů (přímá práce s klienty v rámci psychologických výcviků, výukové a výcvikové semináře aj.). Tato forma podpory se u cílové skupiny studentů setkává se značným ohlasem – základní cíl a idea projektu (a tedy i ACPS) je tak i nadále naplňována.

Snahou pracovníků ACPS a řešitelů projektu ESF/MŠMT je a bude další rozšíření možností Centra – zejména formou získávání dalších grantových prostředků (aktuálně například z Fondu rozvoje vysokých škol či Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

K plánům do budoucna lze řadit především:

- Podporu získávání praktických zkušeností v době pregraduálního i navazujícího studia a také začínajícím odborníkům z praxe;

- Aktivita obecně zaměřená na praxi a aplikovanou vědu (včetně např. interdisciplinarity a zaměření na komplexní péči o klienta);
- Inovace výuky v rámci studijního programu;
- Navázání a rozvoj spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi v ČR i zahraničí.

Tyto cíle jsou motivovány jednak snahou o další prospěch jednotlivých studentů Masarykovy univerzity jednak také prospěchem a dalším rozvojem přírodních oborů humanitních věd a aplikace poznatků výzkumu v praxi těchto oborů.

Interdisciplinarity a propojování teorie s praxí zůstávají i nadále vůdčími idejemi činnosti ACPS.

5. Závěr

Ve srovnání s výsledky prezentovanými v předchozích číslech sborníku se počet podpořených studentů (celkem 1265) téměř zšestinásobil. Počet klientů z řad veřejnosti, kterým byly poskytnuty služby KPC ACPS vzrostl téměř pětkrát (celkem 198). Jestliže zohledníme i poměr plánovaných (v projektu) a realizovaných klíčových ukazatelů činnosti ACPS (zejm. Celkový počet studentů, Počet podpořených lektorů), pak je zřejmé, že realita předčila projektová očekávání téměř pětinašobně.

Tyto výsledky dokládají stále rostoucí zájem studentů možnost aplikace teoretických poznatků v praxi. Počet klientů může svědčit nejen pro vysoké potřeby veřejnosti v této oblasti, ale i pro sílu spolupráce s partnerskými organizacemi, které zprostředkovávají klientům kontakt. I to je jedna z cest, jak se naplňuje myšlenka mezioborové spolupráce a komplexního přístupu k řešení problémů v humanitních vědeckých oborech a v tzv. pomáhajících profesích. V rámci výukových a výcvikových pracovišť, k nimž Akademické centrum poradenství supervize (ACPS) nepochybně patří, jsou k tomuto přístupu vedeni již pregraduální studenti. Současně s činnostmi takovýchto center a rozšiřujícími se možnostmi prakticky zaměřených stáží na odborných pracovištích, se rozšiřují možnosti průběžného zkvalitňování odborných kompetencí studentů již v době pregraduální výuky.

Výše uvedená zjištění poukazují na skutečnost, že řada pregraduálních studentů má zájem o další zkvalitňování odborné přípravy již v pregraduálním terciárním vzdělávání. Otevírají se tak velmi žádoucí a podnětné možnosti nejen pro rozvoj terciárního vzdělávání, ale následně pak i pro rozvoj aplikovaných oborů v praxi.

Pro pevné základy oborů Psychologie a Sociální pedagogika a poradenství tak přispívá i Akademické centrum poradenství a supervize, které vzniklo díky finanční podpoře z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

ACADEMIC CENTRE OF COUNSELLING AND SUPERVISION: THROUGH REPORT

The report continues to the articles represented in the latests *STUDIA MINORA FACULTATIS PHILOSOPHICAE UNIVERSITATIS BRUNENSIS* (2006, 2007). It shows through results of Project intent on Enhancement of education and professional training of students of psychology and social pedagogy in two years of project realization. The project supported 1265 psychology and social pedagogy students and it has signed on cooperation with 185 external lectors and innovated 8 courses of standard study syllabus. The Clinical and Counselling Centre offered psychological services to 198 clients. Academic Centre of Counselling and Supervision is succeeded in supporting among branch cooperation during the education and also in care of clients by supervised students.

Key words: psychology, social pedagogy, counselling, supervision